

Славутські територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності 3 категорії

Тема:

**«СПОСОБИ ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ У РАЗІ ЗАГРОЗИ
ЗАСТОСУВАННЯ АБО ЗАСТОСУВАННЯ
ПРОТИВНИКОМ ЗБРОЇ МАСОВОГО
УРАЖЕННЯ»**

Ядерна зброя

Ядерна зброя – це зброя масового ураження вибухової дії, заснована на використанні енергії, яка виділяється під час ядерних реакцій поділу або синтезу радіоактивних речовин, в більшості випадків урану-235 і плутонію – 239.

Ядерна зброя

За потужністю ядерні вибухи
поділяються на:

- Надмалі — до 1 кт (нейтронні).
- Малі — до 10 кт (атомні).
- Середні — до 100 кт (атомні або водневі).
- Великі — до 1 Мт (водневі).
- Надвеликі — більше 1 Мт (водневі, комбіновані — трифазні).

Уражальні чинники ядерного вибуху

Радіус дії ядерної зброї, в залежності від типу та потужності заряду, становить від кількох десятків до сотень кілометрів.

Особливості дії ядерної зброї є одномоментність дії усіх вражаючих факторів.

Ударна хвиля (50% енергії вибуху)

Нівечить людей, руйнує споруди і техніку в радіусі десятків кілометрів

Світлове випромінювання (35% енергії вибуху)

Спричиняє займання горючих матеріалів та пожежі, опіки й ураження зору людей та тварин

Проникаюча радіація (10% енергії вибуху)

Іонізує та руйнує молекули тканин людини, виклика променеву хворобу.

Електромагнітний імпульс (1% енергії вибуху)

Виводить з ладу електронне обладнання, вимикає електроенергію, порушує радіозв'язку.

Уражальні чинники ядерного вибуху

Чим потужніший вибух, тим вище радіоактивна хмара підійметься і тим довше вона буде утримуватися в повітрі. Напрямок її руху в повітрі та дальність рознесення залежить від напрямку вітру та ландшафту.

Більшість р/а опадів випадає протягом 10-20 год. після вибуху, що зумовлює найвищі рівні р/а забруднення місцевості.

Першими осідають на землю найважчі частинки, починають випадати протягом 1-х 20 хв.

Алгоритм дій, якщо ядерний вибух застав вас на вулиці

- **Перше правило – не дивитись на спалах. Потрібно відразу знайти поглиблення, в якому можна сховатися від уламків та ударної хвилі.**
- **Усі відкриті ділянки тіла потрібно прикрити обличчя маскою, шарфом або хусткою, надіти навушники.**
- **Необхідно лягти на землю обличчям донизу, ногами у бік вибуху, руки покласти під себе. Після завершення дії ударної хвилі та світлового випромінювання потрібно якнайшвидше знайти собі укриття. (використовуємо засоби захисту органів дихання)**

Коефіцієнт захисту для будівель та транспортних засобів

Найбільш надійний протирадіаційний засіб є вбудовані сховища обладнані фільтровентиляційними установками.

Де безпечно ховатися у разі радіаційної надзвичайної ситуації

- Небезпечно
- Безпечніше
- Найбезпечніше

Алгоритм дій, якщо ядерний вибух застав вас на вулиці

Перш ніж зайти в укриття, потрібно обережно зняти верхній шар одягу (*на ньому залишається велика кількість радіоактивного пилу*) або повністю переодягнутися.

(Одяг потрібно помістити у герметичний контейнер чи пластиковий пакет та зберігати подалі від людей та тварин.)

Після потрапляння в укриття при можливості потрібно провести дезактивацію – очищення від радіаційного забруднення тіла, приміщення, поверхонь предметів, з якими ви контактуєте.

Алгоритм дій, якщо ядерний вибух застав вас на вулиці

Дезактиваційні заходи можуть в себе включати:

Змивання радіоактивного забруднення зі шкіри та поверхонь водопровідною водою, якщо не було офіційних повідомлень про заборону її використання. *(При забороні користуємось бутильованою водою).*

Рекомендовано прийняти прохолодний душ з використанням миючих засобів. Уникайте сильного тертя шкіри, це може призвести до пошкодження шкіри та потрапляння радіонуклідів до організму.

Якщо немає змоги прийняти душ, омийте всі відкриті ділянки шкіри. Не тріть шкіру в місцях, де є подряпини чи рани, аби запобігти потраплянню радіонуклідів до організму. Якщо немає доступу до води, скористайтеся вологою серветкою, вологою тканиною або вологим паперовим рушником.

Поверхні й предмети протріть вологою ганчіркою або серветкою. Це обов'язково, не залежно від того, яке приміщення ви використовуєте як укриття.

За можливості одягніть чистий, щільний максимально закритий одяг, що не міг зазнати радіоактивного забруднення.

Алгоритм дій, якщо ядерний вибух застав вас в приміщенні

- **Переконайтесь, що в приміщення не потрапляє повітря. Закрийте всі вікна, двері, вентиляційні отвори, вимкніть кондиціонер та обігрівач. За можливості перейдіть у кімнату, де немає вікон.**
- **Залишайтесь в укритті впродовж 24 годин, якщо органи влади не нададуть інших інструкцій щодо переміщення чи евакуації. Аби не пропустити інструкції, не вимикайте радіоприймач або інший засіб зв'язку.**
- **Не їжте й не торкайтесь нічого, що могло зазнати радіоактивного забруднення.**
- **Якщо члени вашої сім'ї на момент застосування ядерної зброї були в іншому укритті, вони мають залишитись там, доки не буде дозволу покинути його.**
- **Тримайте своїх домашніх тварин усередині укриття.**
- **Не вживайте водопровідну воду до отримання відповідного повідомлення про її безпечність**

Алгоритм дій, якщо ядерний вибух застав вас удорозі

Зупиніть автомобіль на безпечній частині дороги.

Закрийте всі вікна, двері, люки та будь-які отвори, перекрийте потік повітря ззовні.

Прийміть захисну позу (закрийте голову руками та опустіть лікті на коліна).

Прикрийте рот і ніс маскою, тканиною одягу або хусткою, дихайте через них, поки не опинитесь в укритті, це має захистити вас від потрапляння радіонуклідів в організм.

Після вибуху негайно треба знайти укриття. Головний критерій — хвилинна доступність. Якщо поруч немає спеціально обладнаного сховища, найкраще підійде підвал або центр великих бетонних будівель з мінімальною кількістю вікон та дверей.

Перша допомога постраждалому від ядерної зброї

- При наданні допомоги постраждалому першочергово необхідно видалити радіоактивні речовини з його одягу (роздягнути або попросити роздягнутися) та обробити шкіру теплою водою з милом.
- Видалення одягу, очищення шкіри, ран необхідне для запобігання потрапляння радіонуклідів до організму та зменшення дози опромінення постраждалого й оточуючих.
- При наданні допомоги постраждалому слід використовувати наявні засоби індивідуального захисту: рукавички, одноразові комбінезони та респіратори. Після надання допомоги постраждалому проведіть дезактивацію самому собі.

Допустимі норми опромінення

- Контроль опромінення потрібен для того, щоб поглинені дози радіації не перевищували допустимих норм опромінення.
 - Допустимі дози опромінення:
 - а) на воєнний час (особливий період):
 - - при одноразовому опроміненні (до 4 діб) - 50 Р
 - - при багаторазовому опроміненні за 30 діб-100 Р
 - за 3 місяці - 200 Р
 - за 1 рік - 300 Р

Перша допомога постраждалому від ядерної зброї

Радіопротектори підвищують захисні властивості організму, роблять його стійкішим до іонізуючих випромінювань. У випадках, коли відбулося переопромінення, знижують тяжкість променевої хвороби, полегшують умови для одужання; послаблюють симптоми, що викликають нудоту та блювання.

Цистеїн, цистамін, цистофос, індралін та інші похідні препарати.

Засоби індивідуального захисту

Підручні засоби захисту, або індивідуальні засоби захисту органів дихання не можуть повністю захистити від внутрішнього опромінення, вони лише знизять негативні наслідки.

Для надійного захисту від проникаючої радіації необхідно одночасне використання індивідуальних засобів органів дихання та засобів захисту шкіри.

Засоби індивідуального захисту

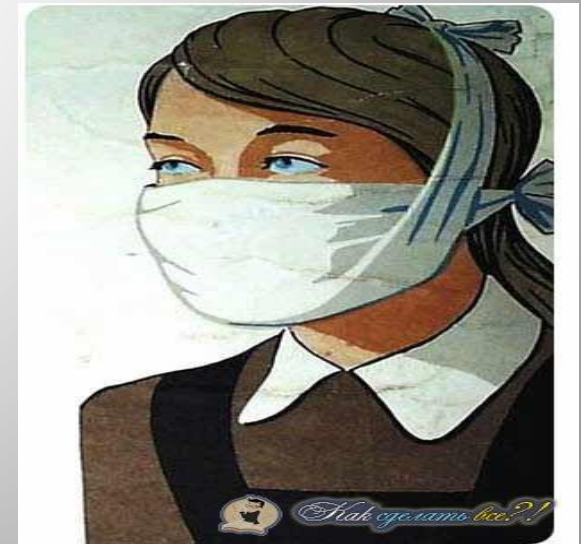
Протигаз забезпечує надійний захист органів дихання, очей та шкіряних покривів обличчя від радіоактивних речовин.

Респіратори застосовують для захисту органів дихання від радіоактивного пилу.
(до 6 год.)

Ватно-марлева пов'язка виготовляється зі шматка марлі, посередині якої кладуть шар вати завтовшки 1-2 см.

Пов'язка повинна добре закривати ніс і рот, тому верхній її край має бути на рівні очей, за нижній – заходити за підборіддя. (2 год.)

Засоби індивідуального захисту

Загальний захисний комплект складається з захисного плаща з капюшоном, захисних панчох і рукавиць.

Легкий захисний костюм Л -1 складається із сорочки з капюшоном штанів пошитих разом з панчохами, двопальцевих рукавиць і підшоломника.

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Хімічна зброя є вкрай шкідливою, а її використання не завжди вдається швидко визначити. Саме тому важливо слідкувати за повідомленнями офіційних джерел інформації та чітко дотримуватись інструкцій, які вони надають. Такі повідомлення мають містити:

- оголошення про ознаки застосування хімічної зброї;
- основні ознаки виявлених хімічних речовин;
- територію їхнього застосування;
- рекомендації щодо запобігання ураження та надання первинної допомоги;
- способи звернення для постраждалих осіб та номери екстрених служб;
- вказівки для осіб, які потребують евакуації з зони ураження;

Базові повідомлення про хімічну тривогу є загальними для всіх категорій хімічних речовин. Після підтвердження використання конкретних видів хімічної зброї офіційні повідомлення та вказівки будуть деталізовані.

ЗА ФІЗІОЛОГІЧНОЮ ДІЄЮ НА ОРГАНІЗМ ОР ПІДРОЗДІЛЯЮТЬСЯ НА:

- **Нервово-паралітичної дії**
 - **Шкірнонаривної дії**
 - **Загальноотруйної дії**
 - **Задушливої дії**
 - **Психохімічної дії**
 - **Дратівної дії**

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Ознаки застосування хімічної зброї:

- двоє або більше осіб стали недієздатними з незрозумілих причин.
- знайдено невідомі незвичайні рідкі краплі, порошки або пари.
- відчуються незрозумілі запахи або смаки.
- спостерігається масова швидка загибель дрібних тварин (птахів, комах),
- спостерігається масовий вияв фізичних симптомів ураження хімічними речовинами.

Будь-яка з цих ознак може бути індикатором застосування хімічної зброї. Наявність кількох ознак одночасно вказує на підвищену ймовірність того, що інцидент пов'язаний з застосуванням хімічних речовин. Негайно повідомляйте про наявність таких ознак за єдиним номером виклику служб екстреної допомоги (диспетчер викличе бригаду потрібної служби) — 112.

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Якщо ви на вулиці:

- Залиште територію ураження. Чим коротшим буде контакт з хімічними речовинами та чим далі ви будете від епіцентру ураження, тим меншою буде потенційна шкода від них.
- Намагайтесь рухатись швидко, але не бігти. Ваше дихання має бути спокійним та повільним, щоб вдихати якнайменше отрути.
- Знайдіть укриття поблизу. Якщо це можливо, повертайтеся у своє помешкання.
- Тримайтесь подалі від підвалів і низин, використовуйте засоби захисту органів дихання.
- Діставшись приміщення, зніміть одяг, покладіть його в щільний пакет і зберігайте від людей і тварин.
- При подразненні очей промийте їх великою кількістю води та обов'язково промийте відкриті ділянки тіла водою з милом.

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Якщо під час хімічної тривоги ви в приміщенні:

- Якщо можливо, підніміться на найвищий поверх і знайдіть кімнату з якомога меншою кількістю вікон та дверей. Хімічні речовини, як правило, важчі за повітря, тому на верхніх рівнях будинків повітря буде чистішим.
- Зменште потік повітря ззовні всередину. Закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори та все інше, що допомагає потрапляти повітря в приміщення ззовні.
- Не їжте і не пийте нічого, що могло зазнати впливу хімічних речовин.
- Увімкніть новини по радіо, телебаченню чи в Інтернеті, щоб отримувати оновлені повідомлення про здоров'я та безпеку. Вам мають повідомити, коли буде безпечно виходити на вулицю.

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Основні фізичні симптоми застосування хімічної зброї:

- міоз (надмірне звуження зіниць),
- дезорієнтація та пітливість,
- посмикування та судоми,
- подразнення дихальних шляхів і утруднення дихання,
- подразнення очей і шкіри,
- нудота та блювота,
- втрата свідомості

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Що робити, якщо у вас з'явилися симптоми хімічного ураження, або ви вважаєте, що ви мали контакт з хімічною речовиною (протягом 15 хвилин після впливу):

- Зніміть верхній шар одягу.
- Якщо можливо, покладіть одяг у пакет і закрийте його. Помістіть цей герметичний пакет в інший пакет і запечатайте клейкою стрічкою. Пізніше буде надано інструкції щодо його утилізації або очищення.
- Якщо у вас є ознаки або симптоми впливу їдких або подразливих речовин — наприклад, почервоніння, свербіж та печіння очей або шкіри — промийте їх водою.
- Якщо очі печуть або подразнені, промийте їх водою протягом 10-15 хвилин. Не використовуйте мило для промивання очей.
- Не торкайтеся інших людей, щоб уникнути можливого поширення хімікату.

Алгоритм дій населення у разі застосування противником хімічної зброї

Ураження, спричинене хімічним агентом, не може передаватися від людини до людини. Це не заразне захворювання, яке може передаватися при кашлі або чханні.

Люди можуть поширювати хімічну речовину, якщо вона потрапляє на їхню шкіру, одяг або волосся, а також через рідини організму.

Після того, як люди, які зазнали хімічного впливу, знімуть верхній одяг і вмиються, більшість хімічних речовин буде усунуто, і ймовірність поширення їх значно зменшиться.

Території, які зазнали впливу хімічної зброї, можуть залишатись небезпечними тривалий час, від декількох годин до декількох місяців. Не повертайтеся в зону ураження без відповідних розпоряджень ДСНС.